

Na tento návrh odpovídá v následujícím čísle 6. dotyčných »Soudcovských Listů« jiný soudce (S.) patrně přednosta některého soudu, že se to nedoporučuje, protože prý notáři ani svou nynější agendu zmocí nemohou, že nemají zapracovaného personálu pro projednávání pozůstalostí, že páni přednostové mají smutné zkušenosti s opravováním pozůstalostí a že pozůstalosti leží prý měsíce u notářů nevyřízené. Noticka dotyčného pana přednosty (S.) dotýká se přímo cti notářů a musí se na ni obšírněji a věcně reagovati.

Předně co se týče otázky, zdali projednávání veškerých pozůstalostí má být odevzdáno notářům, nebo ne, závisí na zodpovědnosti otázky, oč vlastně při projednávání pozůstalostí ve skutečnosti jde; a odpověď zní: projednávání pozůstalostí není nic jiného, než mimosporné uspořádání soukromoprávních nároků dědiců mezi sebou. A na to soudy nejsou, aspoň v první řadě ne, k tomu stačí notář, stojící pod státní kontrolou a není třeba, aby k tomu na každém okrese vydržován byl jeden soudce státem placený, který by tyto soukromoprávní nároky stranám zadarmo vyřizoval.

Vždyť při projednávání pozůstalostí, kde jsou zletilci, soudu nezáleží na tom, jak si dědici pozůstalost mezi sebou rozdělí; pouze je-li některý z dědiců nezletilý, má projednávací komisař dbát o to, aby jeho zákonný resp. povinný podíl byl náležitě zajištěn, což notář dovede tak zajistiti jako soudce. Přísně vzato i to jest soukromá věc nezletilcova a jest zde povolán jeho poručník, aby dbal o to, zdali tento jeho podíl jest dostatečně zajištěn nebo ne a není-li správně vyměřen, má k tomu pořad práva. Dle dosavadní praxe svěřují se notáři ve venkovském okrese pouze ony pozůstalosti, kde jsou zletilci dědicové, někde však ani ty nikoli, je-li nějaká nevraživost mezi přednostou soudu a notářem; kde jsou nezletilci, nebo i v jiných případech, projednává je přednosta soudu sám, při čemž vychází se dle instrukcí z toho stanoviska, že nezletilcům mají být uspořeny útraty. Avšak tu zase musíme poukázat na soukromoprávní podstatu pozůstalostí. Jakým právem má nezletilec nárok na to, aby soud jeho soukromoprávní poměry upravoval bezplatně? Každá práce nebo výkon má se zaplatit. Mimo to poukazovalo se vždy na to, že se musí při pozůstalostech, kde jde o nezletilce, jejich zákonný resp. povinný podíl řádně zajistit. Tu opět třeba uvést, jak již shora naznačeno, že notář tento zákonný resp. povinný podíl dovede právně zajistit a vypočítat, právě tak, jako soud. Soudy jsou především povolány k vykonávání resp. rozsuzování sporných nároků civilních neb — trestních, k vyřizování věcí nesporných pak tam, kde mimosoudní prostředky k pojednání případu nestačí.

Dále namítá dotyčný přednost, že prý notáři jsou svou vlastní agendou přetíženi. Tu musíme uvážiti dvoji: ve velkých městech a v městech se sídlem krajského soudu, přidělují se notářům všechny pozůstalosti šmahem, i když jde o nezletilce. Jedná se tudíž pouze o projednání pozůstalostí při venkovských soudech; a tu by snad venkovští notáři nestačili? Uvedu příklad ze svého okresu, který jest okresem prostřední velikosti, máje 26.000 obyvatel a čtyři právnícké kanceláře. V tomto okrese bývá ročně průměrně 450 až 500 pozůstalostí; z těchto bývá průměrně 100 bez majetku nebo s majetkem tak nepatrným, že vůbec v úvahu nepřicházejí; k projednávání přichází ročně 320 až 350; z těchto dostává notář ročně 50 až 60 a zbývá na soud 280 až 300; tyto projednává přednosta soudu sám; ve většině těchto pozůstalostí jede přednosta na komisi ven za příčinou soupisu inventáře. Se svého stanoviska považují sepisování inventury na místě samém při takových venkovských pozůstalostech za úplně zbytečné a za ztrátu času. Vždyť tu jde pouze o staré obnošené šatstvo a o upotřebené hospodářské náradí, které nemá někdy cenu ani 500 K. Jde pouze o dobytek, kterého nelze zatajit. V případě, že by pozůstalosti projednávali notáři, navrhuje se a prováděn bude ten způsob, že starostové obcí hned při sepsání úmrtního zapsání dají místními přísežními znalci, kteří pak projednávání pozůstalostí jako takové se účastní, zjistí stav a počet dobytka, což má ten účel, aby nebyl zatajen, resp. aby dědici, kdyby mezi tím něco odprodali, získanou cenu nezatajili. Co se týče stavení a pozemků, nemá inventura na místě samém při venkovských pozůstalostech prázdné ceny. Chtěli-li by však dědicové přes to projednávání pozůstalostí a soupis na místě samém, ať si to zaplatí. Uvážíme-li dále, že v našem okrese koná se ročně 10 až 15 dobrovolných dražeb nemovitostí, které provádí zase na místě samém přednosta soudu, vidíme jasně, kolik času se zmrhá takovými komisemi. Neboť i při soudním

prodeji pozemků jde přece o provádění soukromé věci prodávatele a k tomu není soud, aby od své hlavní činnosti byl zdržován. Avšak nejde v takových případech jen o prodej sám, nýbrž o další s tímto prodejem související věci. Vydražitelé totiž skládají kupní ceny u soudu, soud je přijímá, prodávatelé vydává, opatřuje kvitance, výmazy, vydražitelé pak žádají protokolárně za vydání odevzdacích listin a připsů. To vše opatří jim soud zadarmo. A k tomu přece soud nemá; to jsou vesměs soukromé věci stran, které je mají hotové předložiti soudu a jestliže toho samy nedovedou, mají k tomu právní kanceláře. Jsem přesvědčen, že, když nebude dovoleno, aby přednosta soudu při pozůstalostech jezdil na komise a prodával nemovitosti na místě samém, že bude i zásadní odříce pro to, aby tyto věci přiděleny byly ihned notářům.

Ovšem pro tento případ, že by projednávání veškerých pozůstalostí bylo přikázáno notářům, bude zapotřebí, aby notáři mohli jednati samostatně a nebyli závislí při každé malíčnosti na soudu; tak na příklad, aby mohl notář jako soudní komisař opatrovníky a poručníky zaslibovati sám. Dále jsem rovněž toho náhledu, že schvalování pozůstalostí soudem a přiznávání útrat jest úplně zbytečno a odpadné. Co se týče vyřizování pozůstalostí, doporučuje se postup ten, že vyřídí notář projednávání pozůstalostí sám a vydá u vyřízení usnesení (jako dosud soud) a podepíše je jako soudní komisař. Toto usnesení doručí se všem dědicům a obsahovati bude způsob, jak pozůstalost dle výsledku projednávání se jednotlivým dědicům přikazuje s tím, že každý účastník má právo do čtrnácti dnů proti tomuto usnesení podati odpor. Po uplynutí čtrnáctidenní lhůty, nabude usnesení této moci práva a odevzdací listina včas (po zaplacení dědicových poplatků) vydá se dle obsahu tohoto usnesení. Dotyčné usnesení obsahovati bude též stanovení útrat soudního komisaře. Poněvadž jest nyní pro pozůstalosti vydán přesný tarif, vyúčtuje tyto útraty notář dle sazby a uvede v usnesení; strana má právo dáti tyto útraty u soudu přezkoumati, a proti ním případně podati rekurs. Skládání těchto útrat k soudu, zasílání jich zase notáři, jest úplně zbytečné a obtěžuje soud a doporučuje se proto, aby tyto útraty platily se přímo notáři.

Konečně musím reagovati na onen bod, kde se praví, že prý pozůstalosti mnohých notářů leží po měsíce nevyřízeny. Mám za to, že jsou to pozůstalosti mimořádné, neboť notář obvykle dostane k vyřizování takové pozůstalosti, kde strany apriori se dohodnoui nechtějí, kde jsou neznámi nebo nezvěstní dědicové, bydlí v cizině, aneb učiní dědici, odporující si dědicové přihlášky. Tam, kde je shoda mezi soudem a notářem, nikdy k nějaké urgenci nebo konfliktům nedochází. Mám pevně za to, že přikázalo se projednávání veškerých pozůstalostí notářům, vžije se to za dvě až tři leta tak, že se budeme diviti, jak těmito záležitostmi se mohly zaneprazdňovati soudy.

Rozhodnutí nejvyššího soudu.

Notář jest povinen účtovatí odměnu dle nové sazby notářské.

Firma A. v Plzni žádala zemský soud v Praze za upravení účtu notářova ve věci sepsání notářského spisu o společenské smlouvě, kterou advokát sepsal a notáři předložil. Zemský soud v Praze usnesením ze dne 5. června 1920, Pnes. 6.644-13/20 účet notářův plně potvrdil z těchto důvodů: Účet odpovídá předpisu vládn. nař. z. 30./1. 1920, č. 69 sb. z. a nař. Dle §u 2. hodnota pro použití sazby čítá se při listinách právních jednáních podle ceny předmětu jednání. Je nerozhodno, zdali notář právní jednání sám předsevzal, nebo byla-li mu listina k doplnění na notářský spis jen dle zákonného předpisu nutný předložena a notáři náleželo snad jen zachovati se dle §u 54. not. ř. per. anal. Hlavní položka účtu je čítána přesně dle sazby not. pol. A 1., a snížení této částky na př. na způsob §u 5. byv. notář. tarifu nemá dle nové not. sazby místa. Nelze tu také přehlédnouti, že není v účtu nic účtováno za přípravné práce dle §u 4. cit. vládn. nař., naopak sluší zdůrazniti, že za ohlášení notářského spisu k zpoplatnění i se záznamem nečítá se nic více než 1 K, ačkoliv se tu 5 K dle not. sazby A 5/e čítati mohlo a že všechny ostatní položky, kterým se nic nevytýká, neposkytují příčiny ku zmenšení. Nelze neupozorniti ještě na to, že notářova práce nemůže býti nazvána duchaprázdnou, protože dle cit. § 54. not. ř. opatřením společenské smlouvy formou notářského spisu padá zodpovědnost za zřízení celé listiny v první řadě a celou měrou jenom na notáře samého.

Notář je dle cit. vládn. nařízení k účtování dle nové sazby notářské nejen oprávněn, nýbrž i povinen a to bez ohledu na to, vypracoval-li listinu o smlouvě jiný právník, kterého strana odměníti je povinna. Proto bylo předložený účet uznati za správný.

Stížnost firmy A. do tohoto usnesení vrchní zemský soud v Praze rozhodnutím ze dne 5. července 1920, R II 99/20-I zamítl z těchto důvodů: Dle § 1. nařízení vlády republiky československé ze dne 30. ledna 1920 o sazbách notářských, č. 69 určují se poplatky za práce, které podle §§ 1. a 5. not. řádu ze dne 25. července 1871, č. 75 ř. z. a podle XIII. hlavy not. řádu ze dne 21. května 1855, č. 94 ř. z. náleží notářům vykonávati sazbou tomuto nařízením připojenou.

Dle § 2. téhož nařízení čítá se hodnota pro použití sazby rozhodná při listinách a právních jednáních podle ceny předmětu jednání. V daném případě jde o smlouvu, týkající se zřízení společnosti s r. o. Smlouva taková musí sepsána býti ve formě spisu notářského. To ale znamená, že notáři sepis takové smlouvy zůstává vyhrazen. Jestliže však strana smlouvu o zřízení takové společnosti dala přece vyhotoviti mimo kancelář notářovu a ji tomuto předložila za příčinou osvědčení zřízení společnosti, pak je notář i po názoru soudu rekursního, třeba smlouvu tu pouze opsal a formou spisu notářského opatřil, oprávněn účtovat odměnu tak, jako kdyby byl listinu o právním jednání tom sám sepsal, a to tím více, když v ní výslovně potvrzuje, že záúčastně strany smlouvu společenskou před ním zřídily, a když dále na něm jest, aby předloženou mu listinu dle ust. § 54. not. ř., odst. 2. zkoumal, odpovídá-li předpisům §§ 34., 36., 52. a 53. not. ř., takže do jisté míry také za její obsah zodpovídá.

Byla-li tedy prvým soudem upravena odměna notářova, ježto jde tu o právní jednání dvojstranné, dle pol. A 1.) sazby obnosem 5.066 K, stalo se tak právem, poněvadž obnos ten sazbě notářské odpovídá.

Dovolací rekurs nejvyšší soud rozhodnutím ze dne 24. srpna 1920, R I 706/20-I odmítl z těchto důvodů: Dle § 14., odstavec 2. nesp. řízení, nedopouštějí se rekursy proti rozhodnutí druhé stolice o otázce útrat aneb o poplatcích znalců. Tento předpis vztahuje se i k této dovolací stížnosti. Poplatky notáře jsou dle své pravé podstaty útraty, jež strana notáři za notářské úkony je povinna nahraditi. Také účelem shora dotčeného ustanovení svědčí jeho tuto hájenému výkladu. Nejvyšší soud měl býti ušetřen toho, by v otázce útrat a poplatků zaplavován byl rekursy. Dr. Č.

ZE DNE.

Práva z pojištění a dávka z majetku. Řešení otázky, náleží-li pojištění, sjednaná s pensijním ústavem spolku rakouských notářů ku jmění dávkou z majetku povinnému, má pro celou řadu českých notářů značné důležitosti. Pokud máme po ruce výkazy pensijního ústavu, počítám, že nejméně 30 českých notářů (v Čechách) je u ústavu toho pojištěno.

Dle § 9. zák. ze dne 8. dubna 1920, č. 309 sb. z. a n. ku jmění dávkou z majetku povinnému nenáleží: dosud nesplatné nároky z pojištění, sjednaných s ústavy, zřízenými podle lit. E min. nař. ze dne 5. března 1896, č. 31 ř. z.

Ústavy těmi jsou dle § 44. cit. min. nař. menší vzájemné spolky pojišťovací, které obírají se, mimo jiné, pojištěním rent invalidních neb starobních, podpor vdovských a sirotčích, má-li celý plán podniku povahu humanitní a spočívá-li pojišťování na základě místním neb odborně společenstevním tím způsobem, že vyloučeno je používání placených agentů jako prostředkovatelů. Veškerým těmto předpokladům vyhovuje však pensijní ústav spolku rakouských notářů. Důkazem jeho stanovy. Dle § 1. těchto stanov spočívá pens. institut na zásadě vzájemnosti.

Dle § 5. stanov (změněných) jsou oprávněni přistoupiti jako členové činní výhradně notáři a kandidáti notářství, je tudíž členství omezeno na kruh příslušníků stavu notářského a spočívá pojišťování na základě odborně společenstevním. Je také notorické, že spolek neuzivá prostředkovatelů ku získání pojištěnců (agentů) ježto toho při malém rozsahu agendy, obecné známosti účele institutu a inteligenci pojištěnců není vůbec zapotřebí.

O tom, že účel institutu je humanitní netřeba se široce rozpisovati, sloužit účeli vyjádřenému v § 1. stanov: »poskyto-

vati svým členům a jejich vdovám a sirotkům na základě smluv pojišťovacích dle stanov uzavřených za opatření. Lze tudíž s úspěchem domáhati se toho, aby nároky z pojištění sjednaných s pens. ústavem spolku rak. notářů ze jmění dávce z majetku podrobeného byly vyloučeny. G. K.

Rádná valná hromada Pražského sboru notářského, konala se dne 26. září t. r. za účasti 41 notářů. Řídil ji vicepresident Dr. Kneiml na místě presidenta, který dílel na dovolené, i podal stručný přehled o věcech stavovských a zákonodárných.

Zpráva výroční a pokladní byla na to schválena a k návrhu pokladnickovu stanoven příspěvek komorní na rok 1921 a 1922 penizem 240 K ročně, splatný čtvrtletně předem. Za přehlíže tele účtů zvoleni opětně kolegové Pavlíček a Dr. Frenzl.

Volný návrh podal jediné notář Kloubek z Jilemnice, aby v souhlasu s advokátní komorou vypracovala komora notářská autonomní tarif obdobný autonomnímu tarifu advokátnímu a aby podniknuty byly kroky k úpravě notářských pečeti. Usneseno o návrhu ihned jednati. Pokud se týká prvé části návrhu, poukazováno k tomu, že není radno opět dožadovati se změny notářského tarifu a že není vhodno, aby byl stanoven společný autonomní tarif s advokáty pro listiny, co do druhé části návrhu pak vysvětlil jednatel našeho spolku, že kroky za účelem konečné úpravy pečeti byly již dávno podniknuty a že ministerstvo slíbilo pečeti ty upravití prováděcím nařízením k jazykovému zákonu. Návrh na to odkázán komoře. Kol. Dr. Zmek upozorňoval na mezeru v našem zákonodárství ve věcech »affidavitů«, kterého zejména v poslední době zhusta vyžadují Spojené státy severoamerické a pro něž nedostává se u nás předpisů, i poukazoval k tomu, že ministerstvo vyzvalo soudy, aby odebíraly od stran přísězné výpovědi o poměrech, stavech a příbězích jak toho požadují úřady americké, že však americký konsulát s takovýmto prohlášením se nespokojuje, poněvadž ve Spojených státech jest k tomu legitimován jediné notář a proto svolilo ministerstvo zahraničí, aby americký konsul sám přísahy ty odebíral, což nemá prázdného významu, poněvadž přísaha taková nespadá pod trestní zákon. Proto projevil přání, aby věci té uchopila se komora a spolek a zakročily na příslušných místech. Valná hromada skončena byla vřelou výzvou jednatel spolku našeho, aby všichni notáři přistoupili za členy našeho spolku a projevil přání, aby komora budoucí valné hromadě předložila návrh, že ukládá se všem příslušníkům za stavovskou povinnost ku spolku přistoupiti.

Affidavit. Spolek náš podal spolu s komorou pražskou ministerstvu spravedlnosti odůvodněný spis, v němž žádá vydání zvláštního zákona, kterýmž se stanoví, že jest notář oprávněn ve stýcích s cizinou osvědčiti přísězné prohlášení strany o právních skutečnostech, poměrech a stavech, jakož i projevy osob o událostech a příbězích neb ohledání věci a zjištění jejího stavu za účelem zachování práv strany v cizině. Současně žádáno tímto spisem, aby zjednodušena byla superlegalisace na způsob jak tomu jest ve Spojených státech severoamerických, kde stačí superlegalisace konsulátu a není třeba obtěžování celé řady jiných úřadů. Konečně spisem tímto také naléháno na upravení pečeti notářských.

Nové zákony. Komory i spolku došly osnovy nových zákonů, jež budou předloženy budoucímu Národnímu shromáždění za účelem, aby se o nich vyjádřily. Jsou to: nové obecní zřízení, nový exekuční řád, jenž jest vlastně jen překladem starého, doplněný všemi novelami a v některých směrech jinak upravený a konečně zákon o zrušení svědectví. Ohledně poslednějšého podal spolek ministerstvu zvláštní spis. Dále oznámilo ministerstvo financí, že zamýšlí zjednodušiti veškerou správu finanční i vyzvalo komoru, aby podala své náměty. Žádáme pp. kolegy, aby případně své návrhy v těchto věcech zaslali co nejdříve buď na komoru neb na spolek.

Statistická rada. Pamětní spis, který podal spolek svého času jak isme se o tom zmínil předsednictvu ministerstva ve příčině opomíjení našeho stavu, zejména i pokud se týká složení Statistické rady, potkal se se zdarem, neboť nařízením ze dne 20. srpna 1920 čís. 493 doplněno nařízením vládní ze dne 28. listopadu 1919 čís. 634 tím, že řádným členem Statistické rady jest též jeden zástupce komor notářských, kterého zvolí předsedové komor notářských v celém státě písemným hlasováním. Volbu řídí předseda komory Pražské. Ve věci té sečká se, až bude provedena a vyhlášena organizace notářských komor na Slovensku.

Jmenování. Ministr spravedlnosti jmenoval kandidáta notářství Dra Františka Lacka v Chebu notářem v Doupově.